

Barcelona'n odol-bila dabilzkigu. "Gurutze Gorri"-koak.

Gizonak salbatzeko behar omen dute. Bide-ixtripuak, umeak, erdi hilak: guziok askotan odola behar izaten omen dute. Hala da nunbait. Baina odola ez du edonork ematen, eta hor izan dituzte lanak, eta go-riak gaiñera -odol urdifiñekoak ez baidute zerarik, emateko moduan behintzat. Sariketa bat asmatu dute odol-bila. Ta nork irabaziko ta he-mengo judegu-komunitateak eraman du saria. Ez genuen beste ezbeha-riak behar; hamar gizaldi joan zaizkigu, Espaini'an, gure odol-garbita-suna nola frogatuko, ta azkenean amildegi hauetara erortzeko. Eske-rrak Euskal-Herrian judegu gutxi dugun eta odola oraindik garbi gor-detzeko asmorik irmoenak ditugun... Ez gera galduko, etorkizunean izanen dugu herri zoolojiko bat. Biba gu!

Horiek gora-behera, ta euskaldun garbien aurka, zerbait proposa-tu nahi nuke: Guk ere beste hainbesteko norgehiagoka asma dezagula, ta guzion laguntzarekin (nik nere aldetik ba dut aideko bat —urrun samarrekoa bada ere— Donostia'ko "Gurutze Gorri"-an) EuskalHe-rriko judegu guziak —nahi bada ta ez bada, hori berdin— odola eman dezatela gure etorkizuna salbatzeko. Zertarako? Euskera ez dakiten gu-zieri odola alda dezaiegün: ea horrela beren hizkuntza ikasten diguten. Mirakulu hauek, mintzaira-aldaketa azkar eta aberkoiak alegia, jude-guen artean bakarrik gertatzen baitira. Nik proposatu bakarrik egiten dut. Orain komisione bat sor bedi.

PARKEKO

Mutil gazte bat ezagutu dut gaur. Goserik zetorren, arropak zarpail, ta gizona eskas. Ez daki bere buruaren berri haundik. Joan den asteen hor nunbait gizon bat hil nahi izan du: hurrengo egu-neko periodikoak aitatzen zuen gertatua. Libre dabil honelako bu-rugabekeria egitera ausartu dena

abenduak, 9

GOSEAK
HILTZAILLEAK BA DITU

ez baitzen atzemangarria: sozieta-
tea, Fuenteovejuna. Hamar egun
daramazki ezer onik jan gabe;
gavez kamioi-barnetan lo egiten
du; baiña hemengo serenoak nola
ez duten lorik gavez egiten, arra-
patzen duten bakoitzean, kanpora
botatzen dute. Lagunurkoari la-
gundu egin behar zaiola-ta. Elka-
rren ondasunak zainduko ez bage-
nitu, nora joango giñake izan ere?

Gizarteak ongi defendaturik lo egi-
ten du gavez. Unamuno'ren "tran-
kilitate".

Ogei urte, lanik ez eta tuber-
kulosi bizi bat kolkoan. Anai bat
Alemanian, ama ezjakinik. Bilete
berde batek, beharrik ez duenaren
eskuetan, ba du gazte baten bu-
rua nahasteko lain ekarmenik.
Geroak eta Jainkoak juzga gaitza-
la bera ta gu!

AITA GABEKO AMATZA

abenduak, 25

Bestelakorik ba dirudi ere, nik ez dut kaferik (akeita, esaten da)
hartzten. Bainan katalan familia batek, nere herritik urrun nagoela-ta,
kafetara deitu dit. Irtetzerakoan, "urrutizkiñera" deitu didate: hutsa,
haur bat hil da, zazpi egunekoa ta xaxpikia. Gabon-egunerako poliki.
Bizitza, agian, okerrago izango baitzuen, eta Jainko onak ere lagun
egin dio haur gaixoari.

Ama estranjeriatik etorri da, haur-izateko hain zuzen. Han ez bai-
tzen posible, gurasoak ondrauegiak zirelako nunbait. Ta gure artean
ondrautasuna ta karidatea ez dire beti bidelagun. Amak ogetahiru urte
ditu; mutila, nijerianoa omen zen. Honelakoetan joan-etorriak bakarrik

EURIPEAN

inaiki iturriotz

egiten dituzten gizon horietakoa. Normal samarra: Historia triste bat.
Amaren bikaintasunak ez dire urrez ordaintzekoak. Gure etxeakoandre-
rik onenak ez luke gehiago balio. Benetan doa hau.

Nere Gabon-eginkizuna ez da beste mundukoa izan... hemengo, ta
oso hemengo baizik: ama gazteari —gizon sastraka batek eta gizarte
ordenatu batek eman dizkioten sufrikario guzien hondotik— semearen
heriotza-albistea eman behar nion. Klinikara heldu nintzanean, gauza
egina zen ordurako. Alboko gelan amak berak aurkitu du haurraren
gorputza. Beraz, ez neukan esan beharrik.

Iritxi nintzanean, ez zuen negar haundirik, ta zotinak barnetik ba-karrik: "Ta dena alferretan", esan zidan. Haur hilaren amonak ez du jakingo, noski, zeruan baizik, honelako ilobarik izan duenik. Rose Ma-ri'ren arimaren sakona ta haunditasuna ta zabaleroa Jainko onak ba-karrik dakizki: amatza desegin zezakela, inguruaren zitalkeria auke-ratu du.

Amak haur beltxari, maiteari, egin dion azken-agurra ikustekoa izan da: buru beltxean ikutu-goxatu bat, ta agur betiko.

Gure kaleetako neska ta mutil, ta gizon-emakumeok, ez gera bi mila kilometroko bidean ama izatera etorri zen neska izkutu honen pa-reko. Bestelakoak izanen lirake gure uriak!

Eguberri hauetan hildakoen bila ibili naiz, edo hildakoek ibili dire nere bila. Zer nahi duzue. Vic'en ba nituen mintzaldi batzuek eta hara zuzendu naiz. Vic'en zeregin arraroak hartu dituzte beren gain zenbait gaztek. Hilan lagun eta haldikaldeko geroaren beldur direlako-edo, kanposantura joaten omen dire; bueno: joan egiten ziren, orain ez baitute beste hainbestetarako ahalmenik... Bainan edonork hau dena prosa erromantikoegia dela esan ez dezan, jakin beza horrek olerki ta guzi joaten zirela mutikuok hñl-herrira. Han egiten zituzten beren gau-lanak, olerti ta abarrekikoak alegia.

Ta egun batek, hobeki, gau batez deliberatu zuten hilda-koekin aurrez-aurre ta gorputzez-ezur elkarrekin hitzegin behar zutela. Bitxia, hainan egia! Benetan diotsuet. Gau haretako oler-kia iluna izan zen biziki, nunbait. Eta sepultura itxi batera zu-zendu ziren: hura momentua! Zer ote zioten hildako gizarajoak? Sepultura-losa, ordea, blaust!, eta behera (ifernuetara ustez) joan zitzairen.

Gero jakin-denez, iñork ez zuen adorerik izan, han tinko irauteko. Anka egin omen zuten gazteok. Ta orain, goardaza-bilen erabakiz, berak ere losapetuak omen daude, ta olerki-deklamatzailerik gabe gainera. Ez da gaitza zoritxarra.

Diotenez, hau ere geroztik jakin dugu, gazteok ez ziren in-telektualak, Jaime Balmes'en irudiari buruz-behera pintura-bal-detzar bate jaurti omen zioten-ta. Ikusten da: ba zituzten asmo ederrak, baina askotan ez da erreza aurrera eramatea.

Holaxe bizi gera, ba, Parkeko euripean.